

Αρχιτεκτονική και Αμειβ
Η άλλη αρχιτεκτονική

Ψαλιδάκης Ιωάννης
2021

Περίληψη

Στη σύγχρονη πραγματικότητα έννοιες όπως η αδιαφορία και η περιθωριοποίηση είναι κάτι περισσότερο από συνηθισμένες. Ένα παραπάνω όταν πρόκειται για άτομα με αναπηρίες. Στην περίπτωση αυτής της κατηγορίας ατόμων η διάκριση γίνεται εμφανής με την έλλειψη προσβασιμότητας στο δομημένο, αδόμητο αλλά κυρίως κοινωνικό τους περιβάλλον. Με τον τρόπο αυτό, τους στερείται το δικαίωμα για μια ισότιμη, αυτόνομη ζωή, καθώς η έννοια αφορά όλες τις πτυχές της καθημερινότητας.

Η εμπειρία του χώρου είναι μία από αυτές. Η αρχιτεκτονική είναι η τέχνη που οφείλεται για την διέγερση της αντίληψης του χώρου, τόσο κατά το σχεδιασμό, όσο και κατά τη χρήση. Πολλές φορές, τα άτομα με αναπηρίες εξαιρούνται από αυτή τη διαδικασία δημιουργίας. Μια διαδικασία που έχει ως σκοπό να αφυπνίσει τις αισθήσεις, ώστε να παραλάβουν τα ερεθίσματα του εξωτερικού περιβάλλοντος και να τα μετατρέψουν σε πληροφορία.

Κάθε αίσθηση, έχει ξεχωριστή λειτουργία, είτε ως παράγοντας κίνησης ή απλά ως μηχανισμός συλλογής πληροφοριών. Η όραση είναι η πρώτη επαφή του ατόμου με το περιβάλλον του και μία από τις πιο ισχυρές ανθρώπινες εμπειρίες – δημιουργεί και ορίζει χώρο. Η ακοή θεωρείται η δεύτερη πιο σημαντική αίσθηση καθώς έχει την δυνατότητα να αναπαριστά εικόνες, να προειδοποιεί και να προσανατολίζει, αλλά οι πληροφορίες για τις ιδιότητες των υλικών γύρω μας προέρχονται μόνο από την αφή. Όσο για την όσφρηση, είναι άμεσα συνδεδεμένη με το χώρο, αφού ο κάθε χώρος κατοικείται από μυρωδιές ως αποτέλεσμα της σχέσης του με τους ανθρώπους. Το πόσες είναι πραγματικά οι αισθήσεις είναι ένα ερώτημα που απασχολεί για χρόνια την ανθρωπότητα. Ωστόσο, όλες ανεξαιρέτως παίζουν κάποιο ρόλο στη δημιουργία αρχιτεκτονικού χώρου, αφού βασίζονται σε μερικά από τα βασικά μας ένστικτα, στις μνήμες και τις εμπειρίες μας. Διακρίνουν μορφές, μοτίβα και σχέδια και βοηθούν τον εγκέφαλο στην ανάγνωση του χώρου – ή και του μη χώρου, για τον οποίο μας μιλάει η θεωρία της Gestalt.

Η απουσία των ερεθισμάτων αυτών που αφυπνούν τις αισθήσεις, μας μετατρέπουν σε παθητικούς χρήστες των χώρων. Ο χώρος γίνεται απλά για την οπτική ευημερία, για να φωτογραφηθεί και όχι για να βιωθεί. Το φως, το χρώμα, οι οσμές, οι υφές, ο αέρας, είναι μερικά μόνο από τα φυσικά εργαλεία ενός αρχιτέκτονα – δημιουργού για την παραγωγή μιας πολυαισθητηριακής εμπειρίας. Ορισμένοι από αυτούς, κατανόησαν την επίδραση αυτή στους χώρους, χρησιμοποιώντας τα με ιδιαίτερη δεξιοτεχνία κατά το σχεδιασμό. Το παραγόμενο αποτέλεσμα, είναι χώροι που μιλάνε μόνοι τους, που αποτελούν προέκταση της φύσης και

που πολλές φορές παράγουν χώρο εκεί που με μια πρώτη ματιά δεν υπάρχει.

Κάθε χώρος είναι μια ξεχωριστή βιωματική εμπειρία. Η χρήση των αισθήσεων, ως παράγοντες σχεδιασμού κάθε χώρου, είναι η λύση στο πρόβλημα της αρχιτεκτονικής για την αρχιτεκτονική, της στείρας περιπλάνησης στο χώρο και την δημιουργία μιας όμορφης εικόνας χωρίς τη δυνατότητα διαλόγου με αυτή. Η απουσία εικόνας, ίσως είναι πιο σημαντική από την ύπαρξη της.

Summary

In modern reality concepts such as indifference and marginalization are more than usual. One more when it comes to people with disabilities. In the case of this category of people the distinction becomes apparent with the lack of accessibility to their structured, unstructured but mainly social environment. In this way, they are deprived of the right to an equal, autonomous life, as the concept concerns all aspects of everyday life.

The experience of the space is one of them. Architecture is the art due to the stimulation of the perception of space, both in design and in use. Many times, people with disabilities are excluded from this creation process. A process that aims to awaken the senses, to receive the stimuli of the external environment and turn them into information.

Each sense has a separate function, either as a driving factor or simply as a mechanism for gathering information. Sight is a person's first contact with his environment and one of the most powerful human experiences - he creates and defines space. Hearing is considered the second most important sense as it has the ability to represent images, warn and orient, but information about the properties of the materials around us comes only from touch. As for the smell, it is directly connected to the space, since each space is inhabited by smells as a result of its relationship with people. How much the senses really are is a question that has occupied mankind for years. However, they all play an important role in creating an architectural space, as they are based on some of our basic instincts, memories and experiences. They distinguish shapes, patterns and designs and help the brain read space - or even non-space, which Gestalt theory tells us about.

The absence of these stimuli that awaken the senses, turn us into passive users of space. The space is made simply for visual well-being, to be photographed and not to be experienced. Light, color, smells, textures, air, are just some of the natural tools of an architect - creator to produce a multi-sensory experience. Some of them understood this effect in the spaces, using them with special skill in the design. The result produced are spaces that speak for themselves, that are an extension of nature and which often produce space where at first glance it does not exist.

Each space is a unique experiential experience. The use of the senses, as design factors of any space, is the solution to the problem of architecture for architecture, the sterile wandering in space and the creation of a beautiful image without the possibility of dialogue with it. The absence of an image is perhaps more important than its existence.